

sionens Arbejde tage Folkehøjskolens særlige pædagogiske Ideer op til Overvejelse, og det skulde være besynderligt, om det ikke vilde ske.

Jeg beklager, at det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berentsen) ikke er til Stede, da jeg til sidst har et Par Bemærkninger at gøre til, hvad han fremførte i Gaar.

Formanden: Det ærede Medlem er forhindret i at være til Stede her i Dag, da han skal være til Møde et andet Sted.

Johs. Fog-Petersen: Jeg vil alligevel gøre disse Bemærkninger, for at der ikke skal blive nogen Misforstaaelse. Det ærede Medlem var meget bange for, at man skulde prøve paa at lave et stort, samlet Skoleapparat her, saa det ene Led kom til at genere det andet, og han udtalte, at Fremtiden ikke vilde kræve en saadan Forbindelse mellem de forskellige Skoler. Jeg tror, vi fra alle Sider kan være enige om, at man ikke skal lade den ene Skoleform trykke eller genere den anden, men at vi paa den anden Side ogsaa maa se det, som et Formaål at skabe en organisk Forbindelse mellem de forskellige Skoleformer, og her er jeg saa heldig at kunne henholde mig til en Udtalelse, fremsat af en Mand, der i sin Tid stod det ærede Medlem overmaade nær, en Mand, der har arbejdet meget med danske Skoletanker, ganske vist paa den Tid, da det ærede Medlem ikke delte Bord og Bænk med det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen), nemlig afdøde Folketingsmand Harald Holm. Han udtalte under den store Skoledebat i Folketinget i 1902 om dette Spørgsmaal, at han for sit Vedkommende godt kunde være med til at arbejde hen til en organisk Forbindelse mellem de forskellige Arter af Skoler, idet han i samme Aandedrag betonedede akkurat det samme, som er blevet betonet under denne Debat ikke mindst fra min Side, at man maatte give Folkeskolen sin fulde Ret og Frihed til at være det, den efter sin Opgave skulde være.

Endelig bemærkede det ærede Medlem fra Assens overfor mig, at han syntes, det var en ringe Stilling, vi fra det radikale Venstres Side vilde give Kristendommen, naar vi sagde, at den skulde være et frit Fag. Jeg kan ikke indrømme det ærede Medlem, at det er en ringe Stilling, jeg vil snarere sige, at det er en privilegeret Stilling, og det undrede mig egent-

lig noget at høre det ærede Medlem sige, at det at stille et Fag frit er at give det Fag en ringe Stilling. Jeg begriber egentlig ikke, man kan tro, at man gavner eller fremmer den religiøse Udvikling her i Landet ved at gøre Kristendommen til et Fag i Skolen. Jeg er derfor sjældent blevet saa overrasket, som jeg blev, da en Række Religionslærere i de højere Skoler i Sommer rettede en Anmodning til Ministeriet om, at Religion maatte blive et Eksamenfag, idet de udtalte, at hvis det ikke skete, vilde Religionsundervisningen i de højere Skoler komme til at staa overordentlig vanskeligt. Der maatte være et bestemt Pensum, der maatte være Lektie læsning og Eksamen. Dersom Religionslærerne ikke kan magte deres Opgave uden at faa disse Ting indført, tror jeg, de hellere maa hellige sig en anden Beskæftigelse, og jeg maa ganske give den Præst Ret, der skrev om dette Aktstykke, at det var et i høj Grad sørgeligt Aktstykke. Jeg tror ikke, at man vinder noget ved at gøre Religion til et tvungent Fag i Skolen. Her er naturligvis en stor Modsætning mellem mig og det ærede 20de Medlem for Hovedstaden (J. Oskar Andersen), som jeg forstod saadan, at han holdt paa den obligatoriske Religionsundervisning. Jeg maa meget fra raade at gaa den Vej, som det ærede Medlem anviste, at dersom en Lærer ønskede Fritagelse for at undervise i Religion, skulde han for egen Regning . . . . (Afbrydelse af *J. Oskar Andersen*) . . . Undskyld! det var det ærede Medlem fra Assens, der sagde det —, saa skulde han for egen Regning betale en Mand for at paatage sig denne Undervisning. Tror man virkelig, at man paa den Maade faar den rette Religionsundervisning i Skolen? Det vilde ogsaa være at straffe en Mand paa hans Pung for hans Overbevisning, og det tror jeg ikke er nogen heldig Fremgangsmaade. Det Spørgsmaal vil imidlertid løses overmaade let i samme Øjeblik, man giver Forældrene eller Forældrekrederen Ret til at faa den Mand til Lærer, som de ønsker. Saa kunde Forældrekrederen aftale og ordne dette Forhold med Læreren, og dersom de ønskede en Lærer, — lad os sige, at det var en Mand ude fra deres Egn, som de satte Pris paa, og hvis Læredygtighed de anerkendte —, og han saa sagde: Ja, men jeg kan af forskellige Grunde ikke paatage mig Undervisningen i Religion, vilde de selvfølgelig sørge for at faa denne Undervisning varetaget af andre uden at afkorte noget i hans Løn. Jeg tror ikke,